

کتابخانه

علم ، صنعت و اخلاق دارُ هفته لی مجموع

ايتديكم بر مقاله نك سوكونده ، مؤلفك ، بزه ايران ادبياتنك
عمومي تكاملنى آكلانه حق بر ادبيات تاريخى وجوده كنيرمه سنى
شدنه تفى ايتشم .

اوزمندان بى هر طرفدن تكرار ايديان بو تنى هنوز بر
تيجه ورده دى ؛ فقط ، حسين دانش بلك سلطانلرده اوقونلوق
ايچون ترتيب ايتديكى كلياتك سوكنچيسنى تشكيل ايدن بو
كوجوك اثر ، ايران ادبياتى طائيف قاصدي خصوصنده كي بويوك
احتياجك داهما مكتب صيرالزندن قطعتنه جاليشيلاجنى
كوترييور . حقيقتاً ، ايران ادبياتى حقتده كي معلوماتي بويوك
كتله يايچون بوندن داهما مناسب بر اصول هـ ماز .
بزه حتى متفكر عد ايدنلارك بيله بويوك حـ اوقومق
خصوصنده نه دهرين بر عثله معلول اولدينى دوشونيليرسه ،
بويوك حقيقتك اوقاجق اثرلك اولنورده چوق فائدمى اولاجنى
قوتله اميد اولونه بيلير . هله بزه ، ايران ادبياتندن اولو اورته
بحث ايدنلارك بو خصوصده نه ياكليش ، نه اكسيك معلوماته
مالك اولدقلى ده ميدانده ايكن ...

حسين دانش بلك بو كوجوك فقط قىمتلى اثرى ، سلطانلرده
تدريس اولنوق اوزره يازيلش قلاسيق بر كتاب اولوق ماهيتلده
آيريجي تدقيق شاياندر . «خرابات» مقدمه بيله «نمونه ادبيات»
برر مكتب كتابى اولمادىني حاليده ناصل دونكى استادلارك ادبى
معلوماتى تشكيل ايتشمسه ، بو كتاب ده ياريكى نسلك ايران
ادبياتى حقتده كي عمومي و مشترك تلقيلرنه براساس وظيفه سنى
كورده چكدر . بناء عليه ، دانش بلك كي بر متخصص طرفندن
مكـ اوقونلوق مقصيده يازيلمش بويله مهم بر اثر حقتده كي

رى ، سربسجه سويلهك لزومنى حس ايتدك .

كتاب باشليجه ايكي قسمة ايريلشدر : اسلاميندن اولكى
يرانك دينى ولسانى ، اسكى ايران مدنيتك عظمت و اهميتى
حقتده معلوماتي احتوا ايدن رنجى قسمدن سوكر ، اسلاميتى
متعاقب ايران ادبياتنك ظهور و انكشافى تا بوكونه كلنججه
قدر كوترمن ايكنجى بر قسم داهما واردر . بونى متعاقبده ،
تصوفك ايران ادبياتى اوزرنده كي تاثيرلرندن بحث ايدن اوزونجه
بر مقاله علاوه ايديلشدر . ايلك قسم ، هندستانده كي ديارى ، لرك
توصيفاتيله باشلايه رق ، اوروبايى عالملرك اسكى ايران مدنيتى
حقتده كي چوق ستايشكار افاده لرني بربرى ارقه سنججه احتوا
ايديريور . بر چوق آيتلر حديثلرله ده تايد ايدلن بو ديرانك
منزلتلى ، بختدن سوكر ، ايرانك و ايران ادبياتنك بوكونكى
حاله و عثمانلى ادبياتى اوزرنده كي تاثيرانه عائد بر قاج حقيقتك
معلومات واردر كه ، اونى ده ، فارسى لسانك كچره چكى تكامل
صفحه لرينه ، فارسى ادبياتنك باشلانغجه ، زردشتليك ،
آنوريلرك ايران اوزرنده كي تاثيرلرنيه متعلق مختصر حقيقتلر

ارباب تشيتك قازانچىلىرى قسم اعظمى اعتباريله مزايى شخصيه
نمره سى دكل شخص ايله علاقه دار اوليان بر طاق تصادفلرك
نتيجه سى اولور . اقتدار و مزيت شخصيه ايله اكتساب اولنان
قمتلر و ملكتلر بوق دكلدر . فقط بونلر تصادفك ، غير شخصى
تاثيراتك نمره سى اولان ثروتلر نسبتله هيچ مئابه سنده قالير .
تصادف دينلن غير شخصى تاثيرات دوغورودن دوغرى به
جيتندن دوغدىني ايچون بو تاثيراتك محصولى اولان ثروتلرك
هيچ اولوزه قسماً اولسون جميتك خيرينه مصروف اولمه سى
بك طبيعيدر . اجتماعى سياست ؟ ارباب سى و عمل لازمك
تشكيلات و مؤسسات ايله نجهيز ايتك صورتيله اولنور ارباب
سرمابه و تشيت ايله مساوى شرائط دارمنده عقود و معاملانده
بونلوق امكانى احضار ايدر و هر كسك حائر اولدينى مزيت
شخصيه كوره ايش كورمه سنى تحت تاثيره آليز . تشكيلات
اولورسه باترونلر عرشك زياده لكندن ، عمله نك احتياجندن ،
ويكي مساعد احوالدين بالاستفاده ايتدديكى شرائطى قبول
ايتدريور ، طرفين عاقدن مساوى قوتلرله قارشى قارشى به
كلوب اكلاشه بيليرلر . ايتنه شرائط سى و عملده مساوات
نامه تايس اولندقدن ، غير شخصى تاثيرات ايله حصوله كان
ثوتلرده جميتك حق تصرفى قبول اولندقدن صكره صنوف
مختلفه آره سنده باقى قاله جى اولان قوتلر حقيقت مزايى شخصيه
محصولى عد اولتوب بحق و مشروع نظريه باقيله بيلير . ايتنه
اجتماعى سياستك اك رنجى وظيفه لرندن بى ده شرائط سى
و عملده مساوات نامه نى تايس ايتكدن عبارتدر [۱] .

نكس آب

ادبيات مصاحبه لرى

ايران تاريخ ادبياتى

نخري : حسين دانش - مطبعه عامره ۱۳۳۲ - صفحه ۱۰۰
استانبول دارالفنوننده ايران تاريخ ادبياتى كرسي سنى قاج
سندن بى صلاحيتله اشغال ايدن حسين دانش بلك ، بش آنى
سنه قدر اول ، ايران ادبياتنك بويوك استادلرى حقتده كي
يارجه يارجه تدقيق لرني «سرمادان سخن» عنوانى آفنده
نشر ايتشدى . اسكى ادبياتلرله بك ياقين ، بك صيق بر رابطه سى
اولان يواسكى و كوزله ادبياتى آكلامك ، بزم ايچون اسكى ادبياتك
تدقيق ايچون ضروريدير . ايتنه اك چوق بو ملاحظه ايله ،
«سرمادان سخن» حقتده او زمان «ثروت فنون» ده نشر
[۱] اجتماعى سياستك ديكر بره نيليرى بوندن صكره كي مقاله لرده
موضوع بحث اوله حقدنر .

هله برنجی فقرده و مذکور اترك نوشیروان نامه یازیش اسکی بر اثر اولدینی سولندیکی حالده ، ایکنجی فقرده و «بوترک نوشیروان زمانه» طایف اسکی بر اثر اولمایوب عبدالله بن طاهرله معاصر برشاعر طرفندن یازیش اولدینی ، ایلری سورولمسی ، یالکز طلبة ایچون دکل حتی معلملر ایچون بیلر بر ترد و سیله سی تشکیل ایدر . جالبوکه دولتشاه افاده سی ، برنجی فقره نك دوشرو اولدینی و «عبدالله ابن طاهر» ک بوکتابی ایکنجی فقرده ادعا اولوندینی کی یاقدر برمایوب صوبه آتدیردینی کوسر مکده در . بونی تأیید ایچون دولتشاهک بوخصوصده ویردیکی معلوماتی عیناً ترجمه ایدیوروز :

عباسلر زمانده خراسان امیری اولان عبدالله ابن طاهر نیشابورده ایکن ، اهالیدن بری اوکا بر کتاب تقدیم ایتدی و امیرک سؤاله جواباً : بونک حکماکن شاه نوشیروان نامه جمع ایش اولدیلری کوزلر بر حکایه یعنی واقع و عنرا قصه سی اولدینی « سوله دی . امیر بوکا مقابل دیدی که : « بز اهل قراقرز و قرآن ابله حدیثن باغفا هیچ بر شقیه محتاج دکلر ؛ حالبوکه بوکتاب مجوس اثرنر دوزم عندمزده مهردودر » . بونک اوزریشه امر ایتدی ؛ بوکتابی نهره آتدیلر و کندنی قلمرونده بوکا محافل نده قدر عجم و مجوسی تألیفاتی وارسه یاقبله سی تأکید ایتدی . بوندن دولای سامانیلر زمانه قدر عجم اشماری کورولمادی و آکرده بر یازیش اولسه بیلر تدوین اولوغادی . دولتشاه تذکره سی ، « لیدن » طایف ، صفحه ۳۰

دولتشاهک و اوندن نقلاً سائر بر طاقم عجم تذکره لرینک بو مسئله حقدده ویردکری معلومات چوق صریح و قطعی اولدینی حالده ، حسین دانش بکی یاکیتان جهت ، کندیسنک بوخصوصده «باربیه دومه نیشار» ، «اتباع ایش اولماسندن عبارتدر . فی الحقیقه «باربیه دومه نیشار» شهنامه مترجمی مشهور «مول Mohl» دن صوکر «دولهز دوفرانس» ده فارسی معلمکنه تعین اولوندینی زمان ویرمش اولدینی ایلک درسی «ایراند شعر» نامی آلتنده طبع ایتدیرمشدکده ، «طابع لورو» طرفندن «۱۸۷۷» سنه سنده نشر ایدیلن بو تیش درت صحیفه لک اوافاقک مجموعه ، حسین دانش بکک آرتیسنک ایکنجی قسمة باشلیجه مأخذ وظیفه سی کورمشددر . هره قدر قصریح ایدیلر یورسه ده ، ایکنجی قسمةک تاباشندن باشلایدرق «سامانیلر دوردمکی هند تأثیراتی ؛ اسلامت دورنده عجم شعرینک انکشافی ؛ عجم داستانک ظهوری ؛ عرب ادبیاتنک تأثیرتی ؛ عرب و عجم شاعرلری آراسنده مقایسه لر ؛ خاقانی ، نظامی ، حافظ ، جایی کی شاعرلر حقدده کی مطالعه و مقایسه لر ، هان سطر سطر «باربیه دومه نیشار» ک بوکوجوک اثرندن ترجمه و نقل اولومشددر . ایشسته دولتشاهه عطفاً «واقع و عنذرا» حقدده ویریلن [ایکنجی قسمة صفحه ۴۰] یاکلیش معلومات ، «باربیه دومه نیشار» ک ۱۹ نجی صحیفه سندن عیناً ترجمه ایدیلشمدر .

تعقیب ایتکنددر . ایکنجی قسمة ایسه ، اسلامتک اسکی سامانی مدنی اوزرنده کی تأثیرلری قید ایتدکدن صوکر ، اسلامی ایران ادبیاتنک ناصل انکشاف ایتدیکنی ، «شهنامه نك ناصل وجوده کلدیکنی آکلاتیور» و «فردوسی» دن باشلایدرق «منوچهری» کسانتی ، انوری ، خاقانی ، خیام ، نظامی ، سنائی ، عطار ، مولانا ، سعدی ، خسرو ، حافظ ، جامی ، هائقی ، مکتبی ، وحشی ، صائب ، هائقی ، قاتنی ، یغما ، شیبانی ، هادی سزورای ، شیخ الرئیس ، ادیب الممالک ، شوریده ، ملک خاقان ، دهقان سامانی ، حاج میرزا یحیی کی صنعتکارلر حقدده قیسه معلوماتی احتوا ایدیور .

شو قیسه حتی ایضا حالندنده آکلاشلیه بیلیرک بو اترك - بالخاصه بر مکتب کتانی اولوق اعتبارله - باشلیجه قصوری ، ای تصنیف ایدیله مه سی در ؛ مؤلف اسکی ایرانک دینی ، لسانی ، یازیشی ، مدنیته آکلاشدقن صوکر ، اسلامیته متعاقب بونلرک نکی مؤثرلر آلتنده ناصل شکللر آلدینی کوسر مکچک برده «هندسانده کی باریسلرک بوکونکی وضعیق ، ایرانک و ایرانلیرک اهمیت و مزجی ، کی بویه بر مکتب کتانیده هیچ لزومی اولمایان مسئله لر حقدده برچوق اورور پامؤلفلرینک افاده سی آرقه آرقیه نقل ادب دوربیور . و صرف قبل الاسلام ابراهیم اولان بو برنجی قسمة ، اسلامتدن صوکر کی ایران لسان وادیانی حقدده کی ایکنجی قسمة کیرمه سی ایجاب ایدن بر طاقم شیری قویقندن چکینه یور . بو تصنیف ققدانی اوقدر صریح دکره ، کتابلک اولجه تنظیم ایدیش معین بر بلان دائره سنده یازیلادینی کوسر مک ایچون داها واضح بر مثال کوسرجه بیلیر :

دیکر بر تذکره مؤثلیده بر کون نیشابورده امیر عبدالله ابن طاهر - که میلاد ۸۴۴ هجری سنه سنده وفات ایتددر - و قتیله حکما طرفندن جمع ایدیلوب سامانیلر دن نوشیروان - و بدیلاد ۵۷۹-۵۳۱- اتفاق ایدیش اولان «واقع و عنذرا» متنویسی بختری اسکی بر کتاب اهدا ایدیلدیکنی و امیر عبداللهک کتانی اتخاف ایدنره مذکور کتاپ مجوسل طرفندن یازیش اولدینی ایچون آله آلتاسی جائز اولدینی و خاص سلامتله قرآن وحدیث کافی کلچکنی سوله مش اولدینی ثبت ایدیور .

برنجی قسمة ، صفحه ۲۷

مشهور تذکره لراعرا صاحبی دولتنامه نقل ایدرک بر کون بر ایران شاعری «واقع و عنذرا» نایله سلک قلند - چکدیکنی معروف بر حکایه ی اوزمان خراسان و ایلکندده بولمان «عبدالله ابن طاهر» اتخاف ایدر . «وای» موما الیه بو منظومه ی قبول ایتدکدن باشقه یاندر بر و بزه قرآن و حدیثن باشقا بر شی لازم دکدر ، بو حکایه ایسه ایجاد کرده معاند و بترجه مهردود اولنی کرکدره در . ایکنجی قسمة ، صفحه ۴۰

اوافاقک بر کتابلک ایکی مختلف برنده عین شیئی بریردن فرقی برصورتده ذکر ایتک ، هر حالده بر دقتنرک نتیجه میدر .

ادبیات تاریخک الامم قسمی، معروف تعبیرله «مرکز نقلت» یی تشکیل ایدن «اسلامیتدن سوکراکی عجم ادبیاتی» بختک «باریه دومه بناره ک اثرندن آلدینی دوشونولتجه، اثرک ندن انی تصنیف ایدیلهمه دیکی ونه ایچون برطاقم شاعرلر حقتده قویمی صریایه کوره معلومات دیزمکدن عبارت قالدینی آکلاشیلور. حالبوکه برادیات تاریخی، نه قدر مختصر اولورسه اولسون، یالکز شاعرلری دکل نازلری، مورخلری، فیلسوفلری، اخلاقیونی احتوا ایتک و ادبیاتک سائر مدنیت عنصرلریله نه درجهیه قدر آهنگدار بر تکامل تعقیب ایتدیکنی کوسترمک مجبوریتده در. سیاسی ومدنی حیساتک عمومی قادروسی ایچنه آلتیه رق، اسکسی شعرا تذکرلری تقلیداً صیرالانان برطاقم ترجمه حاللر، نه قدر مفید اولورسه اولسون هر حالده بویوک برشی احتوا ایتیز. عجم ایران ادبیاتی، ایرانه تشکیل ایدن مختلف دولتلرک زماننده نه کئی اقتضایلر کچیردی؟ مثلا جنکیز استیلاسی، تیمورک اورته آسیا تاریخنده ظهوری، هندستانده متعدد اسلام دولتلریک تشکلی ایران ادبیاتی اوزرنده نه کئی تأثیرلر اجرا ایتدی؟ ایرانک معمارایی، میناتورچیلیکی، موسیقیسی ایله ادبیاتی آراسنده رابطه لورامیدر؟ ایرانه شعر و صنعتک حیاته موقی وحیسات ایله رابطهمی ناصلادی؟ اسکسی ایران وزنی نیچون اورته دن غائب اوله رق عرب وزنی اونلک برینه قائم اولدی؟ عربلردن آلیان ادبی شکللره صرف ملی شکللر هانکیلیریدر؟ «قوت دوغویلو»، «شودزو»، کئی ضرب مدقلریته قیتمی بر موضوع تشکیل ایدن «عجم تماشایی» نلک منشأ و ماهیتی نهدر؟ ایسته عجم ادبیاتک تکاملی حقتده نام و علمی بر فکر ایدیمک ایستین هر کسک خاطریته کله ییله جک برطاقم سؤالکره، دانش بکک کتابنده بونلرک جوابنه تصادف ایتک مع التأسف ممکن اولامور. حالبوکه برسلطانی «أذونک بونلری - ولو مختصر، عمومی برصورتده اولسون - بیلمهمی ایجاب ایدمردی.

کتابک ایلرکی طبعلرنده اکلانی تنی ایده جکمز بوجهتلری برطرفه براقه جق اولورسه ق، اوفاق تفک بر طاقم نقله رداها وازکر اوللریده مسکوت کچمک ایسته میوروز. مثلا «صحیفه ۲۶» ده «عربیده اولدینی کئی فارسیده دخی شعرک نثره زماناً تقدم ایتش اولدینی ظن ایدلکده در» جمله سی، هله بر مکتب کتابی ایچون، غریبدر. چونکه یالکز عرب ادبیاتنده دکل، بر یوزنده موجود اسکسی یکی بالعموم ادبیاتلرده نظمک نثره تقدم ایتدیکی بوکونک بدهاتلرندن بریدر. کذلک «شعر فارسی» اسلامینک مبادیسی حقتده شایان اعتاد و نائق مفقوددر. دیدکدن سوکرا، مختلف تذکره لره - اکثریسی افسانوی برماهیته حارب برطاقم روایتلری نقل ایتک، مختصر

برمکتب کتابی ایچون زاماندر. ایملک دورلرده کان «رودکی، عنصری، اسدی، فرخی، کئی بویوک شاعرلر حقتده هان هیچ تفصیلات ویرمهدکن باشقا، فردوسی بونلری «هان تسمایه»، اونودوردفنی سبویه ملک، نغان ایدیلورم که بویوک برماهاندر. «باریه دومه بناره ک بوکئی برچوق یاکایش فکرلری» سرآمدان سخن، مؤانی عیناً قبول ایتهملیدی. «رودکی» حتی حقتده مغایر اوله رق بوکونه قدر ایران ادبیاتک مؤسسعی عد اولونش، شهرتی بر تورلو خاطره لردن سبینه مشیدر. «عنصری»، «اسدی»، «فرخی» کئی بویوک استادلر کاتجه، ایران ادبیاتنده عادتاً کندیلربر مخصوص بر طرز ابداع ایدن بو صنعتکارلرک هان هر عصرده بر طاقم مقلدلری یتیشش، حتی بونلر «عنصری» مقلدی، یاخود «فرخی» معنی دیه عمومیتله قول ایدیلش عنوانلریله آلمشلرد. «فردوسی» نلک شهنشاه جیلکده کی معظم شهرتیه رغماً، بونلرکده داتماً بویوک استاد تاقی اولوندقلری کوستره جک بر جوق دلایلر موجوددر. اترق بو بدهاته قارشی «باریه دومه بناره ک بومطالعاه سی مجرد برادعان عبارت عدایده ییلور. حسین دانش بکک، انخطاط دوری شاعرلری عدایده ییله جکمز «جایی»، مکتبی، وحشی الخ، کئی اوچنچی دردنچی درجهده صنعتکارلر و حتی اونلر قدر ییله قیتمی اولدینی مشکوک بر طاقم معاصرلر، نسبتاً کتیش بر موقع آیردینی حالده، «معزی»، مسعود سعد سلمان، ناصر خسرو، قطران، کال اصفهانی، کئی بویوک استادلر حقتده هیچ بر معلومات ویرمهمی، کتاب ایچون بویوک بر قصه در. اثرله هیچ بر مناسبی اولماه رق سوکده لزومسز بر یامه کئی دوران «ایران ادبیاتنده تصوف» مقاله سی یکی طبعارده هر حالده طی ایدیلیدر. بوقدر کوچوک و بسیط بر اثر ایچون اومقاله جوق فضلدر.

تقیدمیزی تماملاق ایچون، هر ناسلمسه کوزدن قاجش بر قاج اوفاق یاکایشی ده ذکر ایدم: ۳۲ نجی صحیفه ده «اقتزیه» «بخارا» مقابلی اوله رق کوستریلدیکی حالده ۳۳ نجی و ۱۸ نجی صحیفه لرده دوغرو اوله رق «باخ» دیسه اشارت اولونمشدر؛ کذلک ۲۹ نجی صحیفه ده «سکبا»، «نکبسا» اولاجقده. بالخاصه برمکتب کتابنده بوکئی اوفاق یاکایشقلره ییله میدان ویرمهمک ایجاب ایدر.

حسین دانش بکک، کتابک ایملک قسمنده ساسانیلر زماننده شعر و موسیقی حقتده ویردیکی معلومات جوق دفته شایاندر. اثرده هان بوتون اثرلر مزده اولدینی کئی، باشند باشه هیچ برماخذ کوستریلده دیکندن مؤلفک بومعلوماتی دوغرو دن دوغرو ب ایملک منبعلردن، یوقسه اوروا مستشرقلرندن آلدیغی بیلمیوروز. بزم «فردوسی» ایله «نظامی» نلک اثرلردن وداها

شبه‌بزر «۱۴» شب فرخ ویا فرخ شب «۱۵» قفل‌روی «۱۶» کتج باد آورد «۱۷» کتج کاو ویا کتج کاوس «۱۸» کتج سوخته «۱۹» کین ایرج «۲۰» کین سیادش «۲۱» ماه برکوهان «۲۲» مشکانه «۲۳» سروای نیک «۲۴» مشکانی «۲۵» مهربانی ویا قهرمانی «۲۶» ناقوس «۲۷» نوبهاری «۲۸» نوشین ویا باده نوشین «۲۹» نیروز «۳۰» تخمیر کانی. لکن شیخ نظامی «خسرو و شیرین» نده «آیین جمشید» راح روح «نوبهاری» برینه «ساز نوروز» نجه یک‌ک‌دری «فرخ روز» نمیده اوچ لحن ذکر آغش و برده «کبشروی» یاخود «خسروانی» علاوه‌سبله بونی اوئوز بره ابلاغ ایلهمشدر.

فارسی نك دولت معاملاتنده استعمالی حقنده «دولتشاه» تذکره‌مسندة - «نظام الملك» دن قنلا - مهم برقید وارهک، هر هانگی بر تاریخ ادبیات کتابنده بولونه سی ایجاب ایده‌ردی. بوقیده نظراً «ایلك خلیفه‌لردن» محمود غزنوی «زمانه قدر قاتولر» دفتلر، منشورلر هب هرب لسانیه یازیلدینی و فارسی استعمالی عیب اولدینی حالده، «الپ آرسلان» ک وزیر و عمید الملك ابو نصر کندری «اقدار سزانی حسیدیه فارسیك رسی لسان اولارق استعمالی اصولی احداث ایتشدرد. یالکوز بوقعه بیله، مسلمان ایرانک تورک حکمدارلرینه نلر بورجلی اولدینی کوسته‌بیلر. تورک مکتبلرینه اوقوتولق اوزره یازیش اولان بوافاق کتابده، تورک‌لر ایران ادبیاتی ومدنی اوزرنده کی بویوک ومسعود تأثیرلردن هر حالده بحث ایتک، تورک سرایلرنده ایران ادبیاتنک ناصل انکشاف ایتدبکنی وتورک هرقل بودابیاته نه بویوک دهالر بریدبکنی کوسترمک مطلقاً ایجاب ایده‌ردی.

حسین دانش بک، ایلك قسمده، بویه برکت‌بک پروغرامیه هیچ مناسبی اولمادینی حالده، «عنائی ادبیاتنک شیمدی به قدر فرس ادبیاته پیرو اولماسنیک‌یا کلش بر حرکت اولدینی ادعاسنده بولونانلرک یا کیک‌قلربی، ایلری سوردرک، اوزون برطاقم ملاحظه‌لردن صوکر: «ایرانه مداح ومتبصص شاهرلردن باشقا اثرلرینه امثال اولونه‌جق شاهرلر معددی. نیچون اونلر زمین رومده محمولدار اولامادی ده قصیده‌جی شاعرلر یردن فیشقیران منطارلر کی چوغالیدی، سؤالی صوربیور. بو مسئله حقتدمک مطالعه‌لرمزی یاقنده اوزون اوزون آکلاتمق امیدنه‌ز؛ یالکوز شیمدیلک بوسؤاله جواب اولق اوزره شونی سوبله‌لمک، «زمین رومده کی قصیده‌جیلر» نه ایراندن دهاا چوق نده اولوردن دهاا متبصصدر. عنائی شاعرلری ایرانک بویوک استدلارلری بلااستنا تقلید ایتشلر ایران ادبیاتی نه قدر مختلف محموللر وجوده کتیرمشه اونلری تورکجه‌لشدیرمکدن کری قالمالشلرد. ادبیاتمزده فردوسنک، سعدنک، حافظک، حکیم سنائیک، نظامینک تأثیراتی، اتوری نککندن هر حالده چوق فضله‌در.

سائر برطاقم لسانی مأخذلردن ایدیندیکمز معلوماته کوره، «خسرو» ک سراینده «باربد» و «نکیسا» آدلی باشلیجه ایکی بویوک موسیق شناس واردی. «باربد» عغنه‌یا قلیبرسه، «شیراز» ملحقاتندن «چهرم» قریه‌سندده وعش بر صنعتکاری؛ خسرو نامه تنظیم ایتدیکی اوتوز بستمیه «سرو و خسروانی» نامی و برمشدی؛ ینه بونک اثری اولارق آریجه برده «خسروانی» واردی که خسرو دهاوشنا ایچون تنظیم ایدیلشدی؛ وروایت کوره منشور ومسجدی؛ حتی بولخن اوئمشور اوئوز لحن خاراج اولدینی حالده «نظامی» نك بونی‌ده سائر لخنلره برلشدیرمک مجموعنی اوتوز بر عد ایتدیکی معدوددر. «نکیسا» ده خسرو ک سراینده ک معروف شاعر - موسیقی شناسلردن ایدی. بونلردن باشقا «سرکش» کی شاعرلر دهاا واردی؛ ساساتیلرک عتشم سرایلرنده بونلرک نغمه‌لری دهاا ایشیدیلردی. «نظامی» مشهور متویسنده «باربد» له «نکیسا» نك الارنده سازلر، «خسرو» له «شیرین» ک آغزندن ناصل قارشیلقلی مشاهره ایتدکلربی غزغالیه تصور ایدر؛ «نکیسا» نك التده «چنک»، «باربد» دده «ستا» یعنی اوچ تللی بر ساز وارد. «شنامه» ده، «خسرو» ک سراینده کی «رامشکرلر» یعنی سازنده‌لره «باربد» حقتده ایجه تفصیلاته تصادف اولونه. بیلر. «فردوسی» نك ویردیکی معلوماته کوره، «سرکش» اسمنده کی اسکی اختیار سازنده «باربد» ک «خسرو» اتسابنه مانع اولغه چالیشتم و بومقصده تورلو دولابلر قورمشده ینه موفق اولاماشدر. «باربد» ک «چشنکا» ده بر سلونک تپه‌سینه جیقه‌وق خسرو قدحی بوشاندقچه ناصل ترنم ایتدیکنی، بوترنه مفتون اولان حکمدارک اونی ناصل آرتدینی، اونی اوزون مدت آرایوب بولامادقلری حالده نهایت خسروک وعدلری اوزرنه ناصل کندی کندینه آغاجدن ایئوب حضوره کلدیکنی و «شاه‌رامشکران» اولدینی «فردوسی» او بر آرمالغلی، مطرده فقط عتشم، جانی لسانیه آکلاتیر. «فردوسی» نك روایت کوره «خسرو» ک خلیع طاقی، اوکاده‌دین برصداتله مربوط اولان بو صنعتکاری او قدر متأثر ایتشدرکه بوتأثیر آلتده پارماقلربی کمش، سازنی آتیه آتوب یاقشدر. «فردوسی» نك بونک آغزندن ترنم ایتدیکی فریادلر جدأ صمیمی و مؤثر بر مرثیه پارچه‌سی صایله‌بیلر. خاطره‌سی اسلایمتدن صوکراده اوتوئولمیان بو صنعتکاره اسناد اولونان اوتوزلخن، شونلردر:

«۱» آرایش خورشید ویا آرایش جهان «۲» آیین جمشید «۳» اورنک «۴» باغ شیرین «۵» تخت طاقدیس «۶» حقه کاوس «۷» راح روح «۸» رامش جان ویا آرامش جان «۹» سبزد سبز «۱۰» سروستان «۱۱» سروش «۱۲» شادروان مهوا رید «۱۳»

بو اولارلارینک اولا قورو ، سوکرا هریتلی سلسری قدح شقیه دیلرله برله دک سوغاگ اوغولایسند . دعوتکار بر ندا کی تیز ، سرت عسکر یایور ، چیغری قاناق ایسیوردی .

شکری آفندی ونک دها برکن اولهفتی سوله بهرک شوله ده کیز کناری تنقیی بر آز دولاشلاری تکلیف ایندی . « های های ! » دیدیلر . بو کوزیندن اصل منون اولان ندیم بکدی . ذریا بر آز دها ایلریده ، ده کیزک کانیز ، شامله سز ساحلره چاریدنی ساکن خویلاردا بولارده . بربرینک قولارنه کیرمش ساحلری توره دلال ، اوموزلری آقیلی کچ ، اولونون روم قیزلری یاواش سله تورلرله میرهله نوز آشاغی یوقاری دولاشلرله ، آرا صیرا دوروب اولان چارشینک عکس ایند یوغوق کورونوسی ، یاری سرخوش ارککلرک قاباشدنی بو اوغونلری بر دینی ذوقیه دیکلرلر ، آرالرنده سرلری سوله شیرلیدی .

اوچ آرقداشده هوا سی ، صوبی طعما آرتوزلر اوپاندیران بوعلکنده قانیزسز لندن مشکیدیلر . الا استابولک کلخان بکی عالمزنده اوزون مدت دوشوب قالدقدن سوکره شیدی ، سوق طالعله آنادولونک انزوا ونحیر ایلارنده دولاشان ثروت آفندی ایکده برده بو نصلده برمش ، جائنه یاندیقک ... دیه باشلار ، آرا صیرا ، شوله ایک احباب کیدوده بر آز ایچی ، بر آز جانی آرا سنده بر بارجه عبت ایدیلرک بر آوالامه سنه اوزون اوزون کفر لرایدردی . آئنده کوموش باستونی ، آرق سنده بال رنگلی یارده موسی ، پنه قراواتنده زوهره ایکه سیله کیدینی آبی کینمش بر آدم ، بریق فرض این ندیم بک « کچ اوله بر آوی ، یانه دندنی بولایورم ... نه متصب شی بولر ، هپ کندی آرالرنده ... دیه آرقداشته اشتراک ایسیور ، حویانه اوتوز سنه د تحمل ایدماید آرق آلیشیش کوروننی نچار شکری آفندی ، مینانی ، قوجامان کوموش کوسته کلی ، جیلیر ، اوچاری بربری ، سوزره قاریمشهرق یالکر کولومبوسوردی .

پوریه یوریه شیدی ، بیسون نهیه آلرندن ، اوشالردن اوزاق یاتنی بر فوصاله کشلریدی . اوراده ساحله چکلیش بر بطال خراب بالقی قانی یان باش ، ده کیزک قیری آتدنی برلاشه کی انسانه چوروشمن ، قوقش وهی ورییور ، ده کیزک دورغون ، سوربوتلو قوقوش سانکه هپ اوئندن ، بو قابورغن چیقیسوردی . دایاندیلر ، دیکله ندیلر .

صیاتی بر آغستوس آقتمانک قیزیل ، قیزین برغوبی اوزاقده ، کوروزک اورتنه سنده کیندیکه شعله لاشه رق غام اولوبوردی ، صولر بو آقام سرینتیز ، آقیتیز ، بر پلنه ، بر کسله کی یکپاره یکی بو یاغش کی یاغی ، عیال اوله دورغون ، تولکوندی نفس یله آلیور ، قابرمیور ، یالکر کولشک شعله لری ، آتسلری کولکنده طوبیهرق ایند ایچین یاتور ، قیزاریبوردی ، سانکه ایصان برجام کی انسانه ، برین اوزانندن چالایهرق ، پارچانه جق ، ایچیروسنده قانیان ده کیزی فیقیرته جق حنی ورییوردی .

ندیم بک ، اما کوزل برغروب ... دیه سولندی . ثروت آفندی سیغارمسندن شیشکین ، قویو قوجامان بر بولوط اوچورمق : « لطیف ، لطیف ! .. دییوردی . نچار شکری آفندی منظر طبعیه بک اهمیت و برمه رک و ... هادی باقمه ، وقت کراحت ، صاحبی بیرافک ، دونه ! » اختلارله آرقداشلری چویردی .

یاواش یاواش دوندیلر .

استابولک ده کیزه ، رنکارک غروب رینه آلیقین یوایی چو جونی او کوزل منظره مک جاذبه مسندن کندیلری لاق قورادنه میبورلر ، ایچیرلرند کچن بیک طائل خاطرانه مالش ، آغیرنه سز پوربورلردی . شکری آفندی کیندیکه یاقلاشدقلمی میخانه مامه سنک کیفیه شیدی

مطالعهمزی دها فضلہ تطویلہ لزوم یوق ؛ یالکر صوک سوز اولارک شونی اعتراف ائمه لی زک بو کوچوک اثر ، بوتون نقصانلریه و یالکلیشرنه رغما ، بزم ایچون چوق قیمتلدر . مؤخر طبعلرنده بو جهتلرک اکال و اصلاح اولونه جفی قویا امید ائتمکله برابر ، « سرآمدن سخن » ک انتشاری انسانده کی نفی بر دها تکرار دندنه کری دورمه یه جف : ایران ادبیاتک عمومی تکاملانی بوتون تفصیلات و فقراتیه ، مأخذ لریله کوستره جک علمی بویوک بر اثره احتیاجز هرکون دها چوق کندی عکس کوستریور ؛ و بزبو احتیاجک تطمینی ، دارالفنونک فاضل و غیرتی « ایران تاریخ ادبیانی » مدرسدن بکله یورز .

کوسری زاده محمد قزاد

حکایه

شاقا

آرق معناد اغشیلدی ، ایشی آک اول بیتن دیکرینک قلعه اوغرا ، سوکرا اودایی ایل نچار شکری آفندی به خبر کوندهر برلر ، هپ برله شوب قونوشه قونوشه روم شله سنده برلی اهلانک یالی دیدیکلری آشاغی چارشی به ، بالیق یازارینه ایترلیدی .

کپه شکری یادی قالدیرلش لوش میخانه لری ، مشربیز ، پوش دکانلری ، سسبز ، اوغول اولرله کوندوزلری حرکتسز ، شامله سز دوران بوسوقاق ، آقشامه دوغر ، میدانه بالیق سرکلیری تورولده قند ، استریدیه اشوبولرله دیزلکدن سوکره اهای اوغونلرله دولور ؛ ساجیلرک نیز نداری ، آکچیلرک غوغایی یازارلرلی و بوغورک آراسنده دولاشوب یاوریه سامان یالین آق روم چوچولرینک قولاقلری چیلانان یایره لریله غلبه ک ، کورولتولور بر حرکت بر بازار میدانی آتیردی .

حانی هر طرفدن کلن آلری سبتل ، صیرتلی زینیلی عیول متجسس ، آج بر خلق اوکنه کلن ترکاهه آ کپلرک ، راست کلدیکی بالینی قاورایوب قولا بهرق ، هر دکاچیندن قیات صوراق اوزون اوزون ، ذوقی ذوقی دولاشیرکن بالینی قیزازان بقارک مانعایی اطرافه ، بو اشتها و آلیق معبدندن برته نالک اوغراشان انسانلرک اوزرنه زیتون یاغی و دیکز قوقولرله قاریمش اشتها بخش بردومان ، بر نوسو یایاردی .

ثروت آفندی ، طوبیول ، یووزلاق ، لالای بر آدم ، بالقرک سه ریلدی ، طاولرک چیچر بردادی ، دورغون و دیکرله ده کیزک ککین قوقوسته قاریمش اسیرتولی بر هوانک جکرله هجوم ایتدیک بو سواقندن یوقونغاند ، ایچره دند « اوج ، نه اعلی ، مسک کی ! » دیند کچمه زردی .

صاحده بری ، اینه قارن دوربومعه وقت بولامدن چالیشان بواج آرقداشده سوغاگ هوا سی اوتونولماز بر اشتها باسیریلماز بر آجلیق ، عادتا معدله رنده آذابه بقین دهون بر آزیسکک حاصل ایسیوردی . بولر یاقینه یاقینه آغیر آغیر پوربورلرکن میخانه لمتادبا دولوبور ، دیکزه دوغر اوزانیش خراب تراجله ، چوروک اسکله ره ، طوزلو بالی ده بولرله دندر هر بر ، هرکوشه ، ایچن ، عین یایغره می ، شانه جی انسان ییغیرلرله قانیوردی ، طوقوشان بیلاردو